

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

aan de rekeningcommissie van de
GEMEENTE HAARLEM

inzake aanvullend onderzoek afdeling
parkeerzaken boekjaar 2000

INHOUDSOPGAVE

1	Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden	1
2	Doelstelling en opzet van het onderzoek	1
2.1	Doelstelling van het onderzoek	1
2.2	Opzet van het onderzoek	2
2.2.1	Rechtmatigheid en doelmatigheid verantwoorde opbrengsten	2
2.2.2	Rechtmatigheid en doelmatigheid verantwoorde materiële lasten	2
2.3	Indeling van het rapport	2
3	Conclusies en samenvatting	2
3.1	Resultaat product parkeren	2
3.2	Parkeerfonds	3
3.3	Recapitulatie van de bevindingen	
3	Cijfers van de afdeling parkeerzaken	5
3.1	Inleiding	5
3.2	Exploitatierkening 2000	5
3.3	Investerings in 2000	7
4	Bevindingen naar aanleiding van het onderzoek	7
4.1	Inleiding	7
4.2	Baten van de afdeling parkeerzaken	8
4.2.1	Uitsplitsing van de baten	8
4.2.2	Opzet van het onderzoek naar de baten	8
4.2.3	Verstrekken parkeerabonnementen	10
4.2.4	Incasseren van parkeergelden (automaten in garages en op straat)	11
4.2.5	Verstrekken parkeervignetten	11
4.2.6	Fiscalisering (opleggen naheffingen)	12
4.3	Lasten van de afdeling parkeerzaken	13
4.3.1	Personeelskosten	13
4.3.2	Personeel van derden	14
4.3.3	Overige goederen en diensten	14
4.3.4	Doorbelaste kosten binnen de sector	16
4.3.5	Doorbelaste kosten door andere sectoren	17
4.3.6	Rente en afschrijvingskosten	17
4.4	Investerings door de afdeling parkeerzaken	17
6	Afsluitend	18

Gemeente Haarlem
T.a.v. de heer A.J.G. de Lange
Voorzitter rekeningcommissie
Postbus 511
2003 PB HAARLEM

Amsterdam, 16 november 2001

Geachte heer de Lange,

Ingevolge uw opdracht hebben wij een aantal specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot de cijfers over 2000 van de afdeling parkeerzaken van de gemeente Haarlem. Voor een omschrijving van deze opdracht verwijzen wij naar onze brief van 18 juli 2001. Dit rapport bevat de uitkomsten van onze werkzaamheden.

1 AARD EN REIKWIJDTE VAN DE VERRICHTE WERKZAAMHEDEN

Onze werkzaamheden zijn verricht in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen inzake opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden.

De opdracht betreft een specifiek onderzoek. Op de in dit rapport vermelde gegevens ontleend aan de begroting van de afdeling parkeerzaken van de gemeente Haarlem is geen accountantscontrole toegepast zoals gebruikelijk bij een jaarrekeningcontrole. Ook is geen beoordelingsopdracht uitgevoerd. Een en ander impliceert dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van de opgenomen gegevens, anders dan ter zake van de aspecten zoals door ons onderzocht en waarover door ons in deze rapportage feitelijk wordt gerapporteerd.

2 DOELSTELLING EN OPZET VAN HET ONDERZOEK

2.1 Doelstelling van het onderzoek

Op verzoek van de rekeningcommissie hebben wij een aanvullend bijzonder onderzoek verricht naar de exploitatielasten en -baten van de afdeling parkeerzaken. De doelstelling van het onderzoek is het toetsen van de rechtmatigheid en doelmatigheid van de lasten en baten zoals verantwoord in de jaarrekening 2000 van de sector Publieksdienst. Het object van onderzoek is de specificatie van de kostenplaats parkeerzaken in de jaarrekening.

2.2 Opzet van het onderzoek

2.2.1 Rechtmatigheid en doelmatigheid verantwoorde opbrengsten

De controle op de rechtmatigheid van de verantwoorde baten heeft zich gericht op het hanteren van de juiste tarieven. In het kader van de doelmatigheid van de verantwoorde opbrengsten is beoordeeld of de administratieve organisatie en de maatregelen van interne controle voldoende waarborgen bieden voor een volledige opbrengstverantwoording. Tevens is in het onderzoek betrokken de tijdigheid en volledigheid van de inning van (achterstallige) parkeergelden.

2.2.2 Rechtmatigheid en doelmatigheid verantwoorde materiële lasten

Het onderzoek op de verantwoorde lasten heeft zich met name gericht op de categorieën 'duurzame goederen' en 'overige goederen en diensten'. Met betrekking tot de rechtmatigheid is onderzocht of de lasten in overeenstemming zijn met de interne regelgeving betreffende het parkeerfonds, zijn gefiatteerd door de juiste personen en een juiste en tijdige verantwoording in de administratie en de jaarrekening heeft plaatsgevonden. Tevens zijn de investeringen door de afdeling parkeerzaken in het onderzoek betrokken. Ten aanzien van het aspect doelmatigheid van de lasten hebben wij beoordeeld of de afspraken met leveranciers op naleving zijn getoetst, of bij meerdere leveranciers offertes zijn aangevraagd en – indien van toepassing – of een (Europese) aanbesteding heeft plaatsgevonden.

2.3 Indeling van het rapport

In hoofdstuk 4 geven wij de cijfers weer van de afdeling parkeerzaken op basis van de jaarrekening van de sector Publieksdienst. In hoofdstuk 5 zijn onze bevindingen naar aanleiding van het onderzoek weergegeven. De bedragen in dit rapport zijn zoveel mogelijk afgerond op f 1.000. Onze conclusie en samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij opgenomen in het hierna opgenomen hoofdstuk 3.

3 CONCLUSIES EN SAMENVATTING

3.1 Resultaat product parkeren

Het resultaat van de afdeling parkeerzaken – vóór toevoeging aan het parkeerfonds – ten opzichte van de begroting bedraagt f 3,2 miljoen. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

	Werkelijk ten opzichte van begroting 2000
	<u>f</u>
Hogere omzet	2.629.000
Lagere personeelskosten	299.000
Hogere kosten personeel van derden	(109.000)
Lagere kosten van overige goederen en diensten	219.000
Lagere doorbelastingen binnen de sector	250.000
Hogere doorbelastingen door andere sectoren	(88.000)
Hogere rente- en afschrijvingskosten	(26.000)
	<hr/>
Per saldo hoger resultaat (vóór toevoeging aan het parkeerfonds)	<u>3.174.000</u>

Uit deze resultaatanalyse blijkt dat het exploitatiesaldo met name hoger is dan begroot door te laag begrote opbrengsten. Deze conclusie kan ook worden getrokken voor het resultaat over 1999. Aangezien het exploitatiesaldo van parkeorzaken rechtsreeks wordt toegevoegd aan het parkeerfonds, betekent dit jaarlijks een extra toevoeging aan dit fonds (de werkelijke toevoeging over 2000 bedroeg f 7,8 miljoen). Wij merken overigens op dat de huidige verwerkingwijze – namelijk de rechtstreekse toevoeging aan het fonds ten laste van de exploitatie – het inzicht in de werkelijke resultaten van de afdeling (en daarmee van de sector en de gemeente als geheel) niet bevordert.

3.2 Parkeerfonds

In paragraaf 3.2 hebben wij aangegeven dat in 2000 een bedrag van f 4,3 miljoen is onttrokken aan het parkeerfonds door de sector Stadsbeheer ter dekking van kosten binnen Stadsbeheer. Deze onttrekking is geaccordeerd door de Raad, maar afwijkend van het oorspronkelijke bestedingsdoel, namelijk het bijdragen aan de investerings- en exploitatielasten van (in de toekomst uit te breiden) parkeergarages.

Wij raden u aan jaarlijks de stand van het parkeerfonds te laten toetsen aan het meerjarig bestedingsplan van het fonds. Gezien de voordelige exploitatieresultaten van het product parkeren en periodieke tariefsverhogingen zou het onrendabel exploiteren van te bouwen parkeergarages kunnen meevallen. Daarnaast is het al dan niet rendabel kunnen exploiteren van een parkeergarage in hoge mate afhankelijk van de specifieke bouwkosten per parkeerplaats. Naar onze mening zou de verwachte exploitatie voor iedere toekomstig te bouwen parkeergarage afzonderlijk beoordeeld moeten worden.

3.3 Recapitulatie van de bevindingen

De belangrijkste bevindingen die wij in dit rapport hebben gepresenteerd zijn als volgt te recapitulieren:

- Bevindingen naar aanleiding van de beoordeling van de omzet:
 - het grootste risico dat opbrengsten en de hiermee samenhangende gelden niet volledig worden verantwoord, dan wel onrechtmatig worden verstrekt, bestaat binnen het proces verstrekking van parkeervignetten. Doordat onvoldoende functiescheiding bestaat tussen de primaire processen en er feitelijk onvoldoende compenserende interne controlemaatregelen zijn getroffen, is dit risico reëel.
 - tevens hebben wij opgemerkt dat kopievignetten qua verschijningsvorm niet afwijken van originele vignetten. Wij hebben geadviseerd te overwegen om kopievignetten zichtbaar te laten afwijken van originele vignetten. Hierdoor hebben parkeercontroleurs een extra middel om te toetsen of vignetten terecht zijn verstrekt.
- Bevindingen naar aanleiding van de beoordeling van de kosten:
 - in drie gevallen hebben wij geconstateerd dat facturen en boekingen niet zichtbaar waren geautoriseerd door de betreffende budgethouder voor een totaalbedrag van f 56.214.
 - in vier gevallen is naar onze mening sprake van geboekte kosten die het karakter hebben van investeringen voor een totaalbedrag van f 55.289.
 - in 2000 zijn de door de sector Stedelijke Ontwikkeling in rekening gebrachte kosten van OZB e.d. uit oude jaren verantwoord, voor een bedrag van f 65.000.
 - De binnen de sector Publieksdienst aan de afdeling parkeerzaken doorbelaste indirecte kosten voor directie en staf zijn op grond van de geldende verdeelsleutels f 474.000 lager dan de feitelijke kosten(verschuiving tussen producten). Dit is overigens in overeenstemming met besluitvorming van de Raad.
- Beoordeling van de investeringen (in 2001):
 - aangezien in 2000 geen investeringen door parkeerzaken zijn verantwoord, hebben wij onze beoordeling uitgebreid naar 2001. Hierbij is ons gebleken dat de Europese Aanbestedingsprocedure bij de aanschaf van nieuwe parkeerautomaten (bij een nieuwe leverancier) niet juist is toegepast. De – beargumenteerde – melding aan Europ dat in dit geval de Europese aanbestedingsprocedure niet is gevolgd, heeft naar onze informatie nog niet plaatsgevonden. De argumentatie voor het niet toepassen van de Europese aanbestedingsprocedure zou zijn dat er slechts één leverancier bestaat die voldoet aan het eisenpakket van de gemeente Haarlem. In verband met de specifieke technische achtergronden kunnen wij het niet bestaan van andere leveranciers die kunnen voldoen aan het eisenpakket, niet toetsen.
 - in 2001 heeft de sector Stadsbeheer een factuur over 2000 aan de afdeling parkeerzaken verzonden. Deze factuur is bij parkeerzaken niet in 2000 verantwoord. De factuur heeft betrekking op de voorbereiding voor de parkeergarage de Appelaar en wordt in 2001 als investering verantwoord. Het effect op de exploitatie is gezien het investeringskarakter gering. Het factuurbedrag is f 60.000.

Resumerend concluderen wij dat behoudens bovengenoemde opmerkingen de administratieve organisatie en interne controle in het algemeen voldoet aan de daaraan te stellen eisen en dat de doelmatigheid en rechtmatigheid gewaarborgd zijn.

4 CIJFERS VAN DE AFDELING PARKEERZAKEN

4.1 Inleiding

De cijfers van de afdeling parkeerzaken zijn opgenomen in de jaarrekening van de sector Publieksdienst, onder de beleidstaak 'parkeren' met productnummer 214. In de volgende paragraaf geven wij een weergave van de exploitatierekening van de afdeling parkeerzaken, ten opzichte van de cijfers over 1999. De cijfers over 1999 zijn ontleend aan de jaarrekening 1999 van de sector Stadsbeheer, waartoe de afdeling parkeerzaken tot en met 1999 behoorde. In paragraaf 3.3 gaan wij in op de investeringen van de afdeling parkeerzaken.

4.2 Exploitatierekening 2000

De exploitatiecijfers van de afdeling parkeerzaken kunnen als volgt worden weergegeven:

	werkelijk 2000	begroting 2000	werkelijk 1999	begroting 1999
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
B a t e n				
Omzet	19.117.000	16.488.000	17.082.000	14.994.000
L a s t e n				
Personeelskosten	4.381.000	4.680.000	4.100.000	4.452.000
Personeel van derden	278.000	169.000	194.000	165.000
Overige goederen en diensten	2.793.000	3.012.000	2.272.000	3.077.000
Doorbelaste kosten binnen de sector	1.337.000	1.587.000	1.879.000	1.675.000
Doorbelaste kosten door andere sectoren	210.000	122.000	267.000	72.000
Rente en afschrijving	2.354.000	2.328.000	2.730.000	2.728.000
	<u>11.353.000</u>	<u>11.898.000</u>	<u>11.442.000</u>	<u>12.169.000</u>
Exploitatiesaldo (vóór toevoeging aan het parkeerfonds)	<u>7.764.000</u>	<u>4.590.000</u>	<u>5.640.000</u>	<u>2.825.000</u>

Het exploitatiesaldo van de afdeling parkeerzaken wordt jaarlijks toegevoegd aan het parkeerfonds, door middel van een kostenboeking ter hoogte van het exploitatiesaldo. Hierdoor bedraagt het uiteindelijke exploitatiesaldo van parkeerzaken altijd nihil. Wij merken hierbij op dat de huidige verwerkingswijze – namelijk de rechtstreekse toevoeging aan het fonds ten laste van de exploitatie – het inzicht in de werkelijke resultaten van de afdeling (en daarmee van de sector en de gemeente als geheel) niet bevordert.

Het parkeerfonds is verantwoord in de balans van de sector Stadsbeheer. In 2000 is overeenkomstig het raadsbesluit d.d. 21 november 2000 door de sector Stadsbeheer *f* 4,3 miljoen onttrokken uit het parkeerfonds. Dit bedrag is ten gunste van het resultaat van Stadsbeheer gekomen ter dekking van overheadkosten van Stadsbeheer (*f* 0,4 miljoen) en ter dekking van de afboeking van immateriële vaste activa (*f* 3,9 miljoen).

Oorspronkelijk is besloten tot het vormen van het parkeerfonds ten behoeve van de financiering van de toekomstige uitbreiding van parkeergarages. Het parkeerfonds dient hierbij ter dekking van de zogenaamde 'onrendabele top' van nog te bouwen parkeergarages: dit zijn de kosten per parkeerplaats die naar verwachting niet uit de voorgerecalculeerde exploitatie van de parkeerplaatsen terugverdiend kunnen worden.

Wij raden u aan jaarlijks de stand van het parkeerfonds te laten toetsen aan het meerjarig bestedingsplan van het fonds. Gezien de voordelige exploitatieresultaten van het product parkeren en periodieke tariefsverhogingen zou het onrendabel exploiteren van te bouwen parkeergarages kunnen meevallen. Daarnaast is het al dan niet rendabel kunnen exploiteren van een parkeergarage in hoge mate afhankelijk van de specifieke bouwkosten per parkeerplaats. Naar onze mening zou de verwachte exploitatie voor iedere toekomstig te bouwen parkeergarage afzonderlijk beoordeeld moeten worden.

4.3 Investerings in 2000

De begrote investeringen voor 1999, 2000 en 2001 en de werkelijke investeringen in 2001 (tot en met medio oktober, volgens de administratie) kunnen als volgt worden weergegeven:

	Werkelijk 2001 t/m medio oktober	begroot 2001	begroot 2000	begroot 1999
	f	f	f	f
I n v e s t e r i n g e n				
Bouw van de Appelaar	2.500.000	6.724.000	300.000	–
Vervanging liften	144.000	272.000	–	–
Kleine investeringen	65.000	56.000	–	–
Parkeermeters	41.000	1.148.000	–	274.000
Vervanging handcomputersysteem	–	404.000	–	–
Huisvesting algemeen	–	162.000	–	3.000
Parkeergarages	–	–	158.000	393.000
Totaal investeringen	<u>2.750.000</u>	<u>8.766.000</u>	<u>458.000</u>	<u>670.000</u>

De totale werkelijke investeringen in 1999 (parkeergarages) bedroegen f 140.000 en vielen daarmee binnen de begroting. De overige voor 1999 begrote investeringen hebben niet plaatsgevonden.

Volgens de staat van geactiveerde kapitaallasten (staat C) in de jaarrekening 2000 van de Publieksdienst heeft de afdeling parkeorzaken in 2000 geen investeringen gedaan. De reden hiervoor is de komst van de Euro, waardoor investeringen in met name parkeerautomaten zijn opgenomen in de begroting voor 2001.

5 BEVINDINGEN NAAR AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden onze bevindingen naar aanleiding van ons bijzonder onderzoek uiteengezet. In paragraaf 4.2 wordt eerst ingegaan op de baten. In paragraaf 4.3 gaan wij in op de bevindingen met betrekking tot de belangrijkste kostensoorten. Tenslotte geven wij onze bevindingen aangaande de investeringen van de afdeling parkeorzaken weer in paragraaf 4.3.

5.2 Baten van de afdeling parkeorzaken

5.2.1 Uitsplitsing van de baten

De baten kunnen als volgt nader worden uitgesplitst naar opbrengstcategorieën:

	werkelijk 2000	begroting 2000	werkelijk 1999	begroting 1999
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Parkeergarages	6.771.000	6.093.000	6.398.000	5.673.000
Parkeerregulering	11.788.000	9.839.000	10.438.000	9.076.000
Fietsenstallingen	433.000	421.000	161.000	162.000
Bewonersgarages	125.000	135.000	85.000	83.000
Totale omzet	19.117.000	16.488.000	17.082.000	14.994.000

De afwijking ten opzichte van de begroting voor het boekjaar 2000 kan als volgt worden weergegeven:

	werkelijk 2000	begroting 2000	afwijking
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Parkeergarages	6.771.000	6.093.000	678.000
Parkeerregulering	11.788.000	9.839.000	1.949.000
Fietsenstallingen	433.000	421.000	12.000
Bewonersgarages	125.000	135.000	(10.000)
Totale omzet	19.117.000	16.488.000	2.629.000

Uit de bovenstaande cijferopstellingen blijkt dat de werkelijke opbrengsten 'parkeergarages' en 'parkeerregulering' belangrijk hoger zijn dan de begrote opbrengsten. De overschrijding op deze opbrengstcategorieën bedraagt voor het jaar 2000 *f* 2,6 miljoen en voor 1999 *f* 2,1 miljoen. Deze hogere opbrengsten dan begroot leiden tot een hogere dotatie aan het parkeerfonds, aangezien het exploitatiesaldo rechtstreeks wordt toegevoegd aan het parkeerfonds.

5.2.2 Opzet van het onderzoek naar de baten

Voor het onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de verantwoorde opbrengsten hebben wij beoordeeld of de administratieve organisatie en de maatregelen van interne controle (AO/IC) in opzet en werking van voldoende niveau zijn om juiste, volledige en tijdige verantwoording van de opbrengsten te waarborgen.

Op grond van het zogenaamde axiomatische voorbehoud wijzen wij er expliciet op dat:

- Betreffende de zogenaamde onvervangbare maatregelen van interne controle kunnen wij achteraf vaststellen dat deze conform de procesbeschrijvingen zijn uitgevoerd. Zo kunnen wij bijvoorbeeld niet achteraf vaststellen dat in alle gevallen daadwerkelijk twee functionarissen de parkeermeters hebben geleegd.
- Gevallen waarin sprake is van samenspanning tussen meerdere functionarissen, dit in principe niet door middel van accountantscontrole kan worden ontdekt.

Wij hebben de belangrijkste processen (gekoppeld aan opbrengstencategorieën) van de afdeling parkeerzaken nader onderzocht. Hierbij hebben wij onze deelwaarnemingen in het kader van de procescontroles uitgebreid ten opzichte van onze reguliere tussentijdse controlewerkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole.

De opbrengsten van de afdeling parkeerzaken kunnen als volgt worden gespecificeerd, met een nadere onderverdeling naar deelprocessen (bedragen afgerond op f 100.000):

	werkelijk 2000	zie paragraaf
	<i>f</i>	
<i>Parkeergarages</i>		
- Vestrekken parkeerabonnementen	1.800.000	5.2.3
- Incasseren van parkeergelden (automaten in de garages)	4.800.000	5.2.4
- Overig (huur winkels, e.d.)	200.000	
<i>Parkeerregulering</i>		
- Incasseren van parkeergelden (automaten op straat)	7.500.000	5.2.4
- Verstrekken van parkeervignetten	2.000.000	5.2.5
- Fiscalisering (opleggen naheffingen)	1.600.000	5.2.6
- Ontheffing parkeerverbod	500.000	
- Overige parkeerregulering (verslepen en bewaren van voertuigen, e.d.)	200.000	
<i>Fietsenstallingen</i>	400.000	
<i>Bewonersgarages</i>	100.000	
Totale omzet	19.100.000	

Op de hierna genoemde deelprocessen zijn in het kader van ons bijzonder onderzoek 'procescontroles' uitgevoerd:

- verstrekken parkeerabonnementen;
- incasseren van parkeergelden;
- verstrekken van parkeervignetten;
- fiscalisering.

Daarbij hebben wij de opzet van de processen beoordeeld door middel van procesbeschrijvingen, gesprekken met functionarissen, e.d. Hierbij merken wij op dat de beschrijving van de processen dateert uit 1998. Vervolgens hebben wij per proces het bestaan en de werking getoetst door middel van een aantal deelwaarnemingen binnen deze processen. De procescontroles zijn gericht op de aspecten zoals genoemd in paragraaf 2.2. In de volgende subparagrafen zijn onze bevindingen naar aanleiding van de procescontroles opgenomen.

5.2.3 Verstrekken parkeerabonnementen

De belangrijkste maatregelen van AO/IC die vanuit de theorie binnen het proces verstrekken parkeerabonnementen zouden moeten zijn getroffen, zijn:

- Functiescheiding tussen:
 - inkopen van abonnementen
 - ontvangen van abonnementen
 - bewaren van abonnementen
 - verstrekken van abonnementen
 - kassiersfunctie
- Onderlinge overdracht van abonnementen (tussen de genoemde functionarissen) tegen kwijting;
- Periodiek aansluiten van de registraties van de verschillende functionarissen;
- Beveiligd bewaren van de abonnementen;
- Kasprocedures;
- Bij aanmaak van abonnementen wordt *automatisch* een vastlegging in het systeem gemaakt. Bij sommatie van deze vastleggingen (aantallen abonnementen) vermenigvuldigd met het tarief is de theoretische opbrengst te bepalen. Deze dient vervolgens aan te sluiten op de verantwoorde gelden en de geboekte omzet;
- Periodiek opstellen van geld – goederenbeweging (op basis van de 'formule': beginvoorraad + inkopen +/- verstrekt = eindvoorraad). Hiermee wordt o.a. bedoeld het maken van een aansluiting tussen:
 - het volgens deze formule (standenregister) afgegeven aantal abonnementen vermenigvuldigd met de geldende tarieven =
 - de ontvangen gelden =
 - de gefactureerde en verantwoorde opbrengsten

Binnen het proces parkeerabonnementen is één functionaris belast met zowel het verstrekken van abonnementen als het innen van kasgeld bij contante betaling. Bovendien worden de abonnementen niet door een afzonderlijke functionaris bewaard. Door deze functievermenging bestaat het theoretische risico dat abonnementen worden afgegeven zonder dat de ontvangen kasgeld worden verantwoord.

Uit de procesbeschrijving (november 1998) blijkt dat destijds bewust de keuze voor deze opzet is gemaakt om de burger klantgericht van dienst te kunnen zijn.

Aangezien intern via een totaalaansluiting het verband wordt gelegd tussen de verstrekte abonnementen, de verantwoorde gelden en de geboekte baten, voldoet naar onze mening de AO/IC rondom het proces parkeerabonnementen aan de minimaal daaraan te stellen eisen. Uit onze procescontroles zijn geen bijzonderheden gebleken.

5.2.4 Incasseren van parkeergelden (automaten in garages en op straat)

De belangrijkste maatregelen van AO/IC die in dit proces zouden moeten zijn getroffen, zijn:

- Roulatie van 'geldophalers' over wijken en over teams;
- Vier-ogen principe bij ophalen geldcassettes;
- Kasprocedures bij afstorten gelden (tellen in aanwezigheid van de kassier, registratie van de telling, kwijting door middel van parafering, etc.);
- Aansluiting (door een onafhankelijke functionaris) tussen cassettebonnen, afgestort geld en verantwoorde opbrengsten;
- Cijferbeoordelingen van opbrengsten per automaat en per wijk, uitgezet in de tijd en afgezet tegen andere automaten en wijken, met een verklaring van opvallende afwijkingen.

Met betrekking tot het proces van incasseren van parkeergelden zijn wij van mening dat het proces in opzet en werking voldoet aan de minimaal eraan te stellen eisen.

Hoewel niet direct van toepassing op het boekjaar 2000, maken wij u erop attent dat er aanvullende maatregelen zullen moeten worden getroffen ten aanzien van het betalen van parkeergelden met behulp van de mobiele telefoon. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het laten controleren en certificeren van de opbrengstopgaven van de 'serviceprovider' van de betaaldienst. Deze controle kan worden uitgevoerd door de huisaccountant van de 'serviceprovider'.

5.2.5 Verstrekken parkeervignetten

De belangrijkste maatregelen van AO/IC die binnen het proces verstrekken parkeervignetten zouden moeten zijn getroffen, komen overeen met de maatregelen zoals beschreven bij het proces parkeerabonnementen. Hieraan kan een aantal belangrijke maatregelen worden toegevoegd die specifiek voor de verstrekking van parkeervignetten van belang zijn:

- Een adequate vastlegging (dossiervorming) van stukken ter onderbouwing van de rechtmatigheid van verstrekking van vignetten (bijvoorbeeld een kopie van het leasecontract, een print uit het kentekenregister en uit de GBA);
- Vervolgens is het van belang dat intern wordt getoetst (door een onafhankelijk functionaris) of de verstrekkingen rechtmatig hebben plaatsgevonden, mede aan de hand van de dossiers. Deze interne controle dient goed te worden geregistreerd;
- Registreren van de doorlopende nummering van vignetten en de vignethouder per vignet;
- Procedures rondom de verwerking van 'verschreven' (en daarmee onbruikbare) vignetten. Dit zijn vignetten waarmee geen inkomsten worden verdiend.

Om het risico te verminderen dat vignetten worden gekenmerkt als verschreven, terwijl deze wel worden uitgegeven, dient een procedure te gelden voor het ongeldig maken, bewaren en vernietigen van deze vignetten;

- Procedures rondom het terugstorten van gelden aan vignethouder als gevolg van bijvoorbeeld verhuizing, inclusief de inname van vignetten.
- Procedures rondom het verstrekken van kopievignetten (bijvoorbeeld bij verlies van het origineel), zoals zichtbaar op deze vignetten aangeven dat het om een kopie gaat of het gebruiken van een andere kleur vignetten.

Evenals bij het proces parkeerabbonnementen bestaat er binnen het proces parkeervignetten geen functiescheiding tussen de functies beheer van vignetten (waaronder inkoop), verstrekken van vignetten en innen van kasgelden. Ook hier bestaat het risico dat vignetten worden verkocht zonder dat hier de (kas)ontvangst en de opbrengst van worden verantwoord.

In tegenstelling tot de abonnementen wordt echter geen aansluiting gemaakt tussen goederenbeweging parkeervignetten en de geldontvangsten uit verkochte vignetten (geld – goederenbeweging). De gesignaleerde risico's worden derhalve niet op een alternatieve wijze verminderd. Hierdoor zou het in theorie mogelijk kunnen zijn dat parkeervignetten onrechtmatig worden verstrekt, dan wel dat parkeervignetten worden verstrekt zonder dat de gelden en opbrengsten worden verantwoord.

Daarnaast is gebleken dat kopievignetten die worden afgegeven qua verschijningsvorm niet afwijken van originele vignetten. Wij adviseren u te overwegen om kopievignetten zichtbaar te laten afwijken van originele vignetten. Hierdoor hebben parkeercontroleurs een extra middel om te toetsen of vignetten terecht zijn verstrekt.

Uit onze deelwaarnemingen is niet gebleken dat opbrengsten en kasontvangsten niet zijn verantwoord, dan wel dat parkeervignetten ten onrechte zijn afgegeven.

5.2.6 Fiscalisering (opleggen naheffingen)

De belangrijkste maatregelen van AO/IC die in dit proces zouden moeten zijn getroffen, zijn:

- Functiescheiding tussen controleurs en inning van gelden;
- Roulatie van controleurs in teams en over wijken;
- Gebruik 'Tradelec' handcomputer door parkeercontroleurs. De gegevens die door de parkeercontroleurs in de handcomputers zijn ingelezen worden ingelezen en doorgeboekt in het centrale systeem, waardoor het risico van onjuiste of onvolledige verantwoording wordt verminderd;
- Leggen van verbanden tussen opgelegde naheffingen, verantwoorde opbrengsten en ontvangsten uit incasso. Deze verbanden worden versterkt door de in het vorige punt vermelde automatische inlezing en doorboeking in het centrale systeem.

De parkeercontroleurs werken in wisselende teams en wijken. Bij hun werkzaamheden maken zij gebruik van handcomputers (zogenaamde Husky's). Hierin worden naheffingen vastgelegd indien blijkt dat voor een voertuig ten onrechte geen parkeergeld is betaald (geen ticket of ontheffing). Indien naheffingen door de controleur worden geseponerd dan wordt dit opnieuw vastgelegd in de handcomputer. De seponering wordt aangegeven bij de originele naheffing die ingevoerd is. Dagelijks worden de gegevens uit de handcomputers ingelezen in het 'Tradelec' bestand. De naam en het adres van de berijder van een auto worden nagegaan door het raadplegen van bestanden van de Rijksdienst voor Wegverkeer. De kennisgevingen van de beschikkingen worden via een modem doorgegeven aan het Centraal Justitieel Incassobureau in Leeuwarden (administratiefrechtelijke afdoening Wet Mulder).

Met betrekking tot het proces van incasseren van parkeergelden zijn wij van mening dat het proces in opzet en werking voldoet aan de minimaal eraan te stellen eisen.

5.3 Lasten van de afdeling parkeorzaken

5.3.1 Personeelskosten

De verdeling van de personeelskosten – toegedeeld aan de belangrijkste opbrengstcategorieën – is als volgt:

	werkelijk 2000	begroting 2000	werkelijk 1999	begroting 1999
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Parkeergarages	1.253.000	1.166.000	1.123.000	1.278.000
Parkeerregulering	3.059.000	3.448.000	2.944.000	3.134.000
Fietsenstallingen	43.000	42.000	33.000	40.000
Bewonersgarages	26.000	24.000	–	–
Totale personeelskosten	4.381.000	4.680.000	4.100.000	4.452.000

Onder de vergelijkende cijfers voor 1999 is voor de personeelskosten per opbrengstcategorie een benadering gemaakt. In de administratie van de sector Stadsbeheer werden de personeelskosten namelijk gezamenlijk met andere kosten vanuit de hulpkostenplaats 'parkeorzaken' doorbelast naar de producten van de afdeling parkeorzaken. Voor de uitsplitsing naar personeelskosten en doorbelaste kosten is de verhouding van de totale doorbelaste kosten op de producten gehanteerd ten opzichte van de personeelskosten op de hulpkostenplaats 'parkeorzaken'.

De aan de afdeling parkeorzaken toegerekende personeelskosten zijn gebaseerd op de salarisadministratie (Emis). Wij hebben de personeelskosten van de afdeling parkeorzaken niet afzonderlijk gecontroleerd. Vanuit onze procescontroles – uitgevoerd in het kader van de jaarrekeningcontrole boekjaar 2000 – met betrekking tot het proces personeel zijn ons geen belangrijke bevindingen gebleken die van invloed zouden kunnen zijn op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de personeelskosten van de afdeling parkeorzaken.

5.3.2 Personeel van derden

De kosten personeel van derden kunnen als volgt ten opzichte van de begroting en vorig jaar worden weergegeven:

	werkelijk 2000	begroting 2000	werkelijk 1999	begroting 1999
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Kosten personeel van derden	278.000	169.000	194.000	165.000

Aangezien de kosten van personeel van derden worden gedeclareerd door middel van facturen, hebben wij de controle van deze kostensoort meegenomen bij de controle van de kostensoort 'overige goederen en diensten'. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar paragraaf 4.3.3.

5.3.3 Overige goederen en diensten

De verdeling van de kosten voor overige goederen en diensten – toegeedeeld aan de belangrijkste opbrengstcategorïën – is als volgt:

	werkelijk 2000	begroting 2000	werkelijk 1999	begroting 1999
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Parkeergarages	1.009.000	1.414.000	1.238.000	1.459.000
Parkeerregulering	1.588.000	1.335.000	894.000	1.390.000
Fietsenstallingen	178.000	231.000	140.000	228.000
Bewonersgarages	18.000	32.000	–	–
Totaal overige goederen en diensten	2.793.000	3.012.000	2.272.000	3.077.000

Met betrekking tot de kosten voor overige goederen en diensten hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd op vijfendertig inkoopfacturen en memoboekingen. Met deze deelwaarnemingen hebben wij circa 20% van de kosten van overige goederen en diensten beoordeeld. De overige kosten betreffen voor een groot deel (standaard) onderhoudskosten, op basis van bestaande contracten. Onze bevindingen hebben wij ingericht naar de aard van de bevindingen, te weten:

- Autorisatie budgethouder;
- Tijdigheid verantwoording;
- Kosten met een investeringskarakter;
- Doelmatigheid van kosten.

Autorisatie budgethouder

In het kader van de rechtmatigheid van kosten hebben wij voor drie facturen/boekingen vastgesteld dat de autorisatie door de budgethouder niet conform de nota budgethouderschap heeft plaatsgevonden. De paraaf van de budgethouder was niet geplaatst op het 'boekingsformulier'. Het betreft de volgende facturen:

<u>Omschrijving</u>	<u>bedrag</u>	<u>factuurdatum</u>
NUON energiekosten	f 4.054	26-7-2000
Technische installatie co-detectieapparatuur	f 22.093	7-3-2000
Huurkosten fietsenstallingen	f 30.067	memoboeking 31-12-2000

De geboekte kosten inzake de technische installatie betreft naar ons inzicht een investering. De totale investering in de technische installatie co-detectieapparatuur bedraagt f 44.186. Zie verder onze opmerkingen onder de paragraaf "kosten met een investeringskarakter"

De memoboeking (huurkosten fietsenstallingen) betreft een herrubricering van onderhoudskosten naar algemene huurkosten. Het memostuk is niet geparafeerd. De memoboeking is overigens naar ons inzicht terecht gemaakt.

Tijdigheid verantwoording

De bevindingen naar aanleiding van de controle op de tijdigheid van de verantwoording van kosten in de administratie en de jaarrekening hebben betrekking op doorbelastingen door andere sectoren. Het betreft kosten uit oude jaren die in 2000 zijn verantwoord. Hiervoor verwijzen wij naar paragraaf 4.3.5.

Daarnaast hebben wij geen andere bevindingen ten aanzien van het tijdigheidaspect.

Kosten met een investeringskarakter

In 2000 zijn door de afdeling parkeerzaken in de administratie geen investeringen verantwoord. Bij de beoordeling van de kostenfacturen hebben wij vier facturen aangetroffen die naar onze mening ten onrechte in de kosten zijn verantwoord aangezien dit investeringen betreffen.

<u>Omschrijving</u>	<u>bedrag</u>	<u>factuurdatum</u>
Technische installatie co-detectieapparatuur	f 44.186	2 deeltermijnen (maart / juni 2000)
Bebording vignettegebied	f 4.299	23-01-2001
Fietsenrekken (31 stuks)	f 3.856	16 mei 2000
Zwart-wit beveiligingscamera	f 2.948	14-11-2000

Naast de deelwaarnemingen zoals hierboven omschreven, hebben wij de overige kosten beoordeeld op omschrijvingen die zouden kunnen wijzen op onterecht onder kosten verantwoorde investeringen. Wij hebben geen omschrijvingen aangetroffen die zouden wijzen op investeringen die in de kosten zijn verantwoord.

Doelmatigheid van kosten

Voor wat betreft de doelmatigheid hebben wij vastgesteld dat in een aantal gevallen vooraf prijsopgaven worden gevraagd. Een groot deel van de kosten heeft betrekking op onderhouds (raam)-contracten die zijn gebaseerd op afspraken met leveranciers die in het algemeen worden gemaakt tegelijkertijd met de investeringsbeslissing. Voor onze bevindingen inzake de toepassing van de (Europese) aanbestedingsprocedure verwijzen wij naar paragraaf 4.4.

5.3.4 Doorbelaste kosten binnen de sector

De doorbelaste kosten binnen de sector (door andere afdelingen) kunnen als volgt ten opzichte van de begroting en vorig jaar worden weergegeven:

	werkelijk 2000	begroting 2000	werkelijk 1999	begroting 1999
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Doorbelaste kosten binnen de sector	<u>1.337.000</u>	<u>1.587.000</u>	<u>1.879.000</u>	<u>1.675.000</u>

De doorbelaste kosten binnen de sector kunnen voor 2000 als volgt worden gespecificeerd:

	werkelijk 2000	begroting 2000	afwijking
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Automatisering	124.000	123.000	1.000
Sectorale budgetten	76.000	100.000	(24.000)
Directie en staf	746.000	1.148.000	(402.000)
Huisvesting	317.000	169.000	147.000
Overige interne verrekeningen	74.000	47.000	27.000
Totale omzet	<u>1.337.000</u>	<u>1.587.000</u>	<u>(251.000)</u>

Algemeen

De indirecte kosten voor 'sectorale budgetten', 'directie & staf' en 'huisvesting' worden aan de afdeling parkeerzaken doorbelast op basis van het aantal fulltime equivalenten (fte's) ten opzichte van het totaal van de afdelingen.

Doorbelaste kosten directie & staf

De doorbelastingen binnen de sector directie & staf zijn op basis van besluitvorming van de Raad voor 2000 gemaximeerd. Indien de 'gebruikelijke' berekeningssystematiek zou zijn toegepast, zou de doorbelasting voor directie & staf f 474.000 hoger zijn geweest. De betreffende kosten zijn over de andere producten van de Publieksdienst verdeeld. Deze systematiek van kosten-doorbelasting is overigens conform besluitvorming door de Raad.

5.3.5 Doorbelaste kosten door andere sectoren

Het belang van de door andere sectoren doorbelaste kosten is beperkt ten opzichte van de totale exploitatie. Wij hebben deze kosten, die op factuurbasis in rekening worden gebracht, in onze eerdergenoemde deelwaarneming betrokken. Hierbij is gebleken dat één factuur betrekking had op 1997 en 1998. Het betreft een factuur van de sector Stedelijke Ontwikkeling inzake Onroerend Goedbelasting en Rioolrecht voor een bedrag van circa f 65.000. Dit bedrag is pas in 2000 in rekening gebracht.

5.3.6 Rente en afschrijvingskosten

De in de administratie van de sector Publieksdienst opgenomen materiële vaste activa van de afdeling parkeorzaken zijn juist en volledig overgenomen van de sector Stadsbeheer. Voor de toepassing van de afschrijvingsmethode hebben wij vastgesteld dat een bestendige gedragslijn is toegepast. Bij de berekening van de rentekosten is het juiste rentepercentage toegepast.

5.4 Investerings door de afdeling parkeorzaken

Zoals in 3.3 reeds vermeld, heeft de afdeling parkeorzaken geen investeringen verantwoord in 2000. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de invoering van de Euro per 1 januari 2002, waardoor belangrijke investeringen worden gedaan in 2001.

Om in dit rapport toch een indruk te geven over de opzet en het bestaan en de werking van de investeringsprocedure hebben wij een investering uit boekjaar 2001 geselecteerd. Voor deze investering hebben wij gecontroleerd of de aanbestedingsprocedure van de gemeente Haarlem is toegepast.

Investering in parkeerautomaten

De geselecteerde investering heeft betrekking op de vervanging van parkeerautomaten. De Raad heeft hiervoor een investeringskrediet toegekend van f 3,4 miljoen. De opdracht is verstrekt aan een nieuwe leverancier van parkeerautomaten. Mede gezien de hoogte van het bedrag dient voor deze investering in principe de 'Europese Aanbestedingsprocedure' te worden gevolgd.

Volgens de afdeling parkeerzaken voldoet slechts één leverancier aan de gestelde eisen van de gemeente Haarlem en is op basis hiervan afgezien van een aanbestedingsprocedure. Hierbij merken wij op dat wij vanuit onze deskundigheid niet kunnen beoordelen of inderdaad niet door andere leveranciers aan de door de gemeente Haarlem gestelde eisen kan worden voldaan.

In een dergelijk geval dient bij het tekenen van de overeenkomst melding te worden gedaan aan de instantie 'Europ'. De overeenkomst voor de aanschaf van parkeerautomaten is inmiddels getekend en de eerste automaten zijn reeds geleverd. Er heeft echter nog geen melding plaatsgevonden bij 'Europ'. De aanbestedingsprocedure is op dit punt derhalve niet juist gevolgd.

Tijdigheid van de verantwoorde investeringen

De afdeling parkeerzaken heeft (volgens de stempel) op 21 september 2001 een factuur ontvangen van de sector Stadsbeheer. De factuur is gedateerd 12 oktober 2000 en heeft als omschrijving 'parkeergarage Appelaar, bereikbaarheid binnenstad tijdens uitvoering grote projecten'. De factuur wordt in 2001 verantwoord onder de investeringen inzake de (voorbereidingen op de bouw van de) parkeergarage de Appelaar. Het effect op het exploitatiesaldo is gezien het investeringskarakter beperkt.

Overige grotere investeringen in 2001

Wij hebben de overige grotere investeringen – die in de administratie tot en met medio oktober 2001 zijn verantwoord – beoordeeld. Het betreft met name investeringen in de liften van garage de Kamp en de bouw van de Appelaar. Van deze investeringen hebben wij vastgesteld dat deze in de investeringsbegroting 2001 - 2004 zijn opgenomen en daarmee zijn geautoriseerd door de gemeenteraad.

6 AFSLUITEND

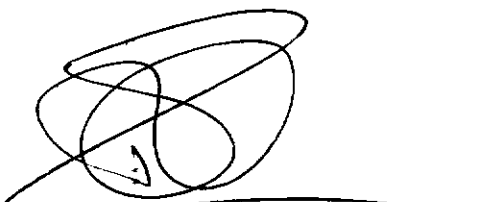
Wij wijzen er nog op dat deze rapportage uitsluitend voor u is bestemd en niet (geheel of gedeeltelijk) aan derden mag worden verstrekt, zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Wij vertrouwen erop u met dit rapport van dienst te zijn geweest en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants
namens deze

b/
A

drs I. Knijpinga RA

R. Ellermeijer RA